

Szanowni Państwo,

Z przyjemnością oddajemy w Państwa ręce poniższy dokument: odpowiedzi na pytania uzupełniające dot. nowej polityki pestycydowej FSC® [FSC-POL-30-001 V3-0 EN](#). Pytania i uwagi zostały zebrane od reprezentantów różnych środowisk, wdrażających system FSC® w Polsce: jednostek certyfikujących, jednostek certyfikowanych oraz środowisk naukowych.

Mamy nadzieję, że przedstawione pytania i odpowiedzi pomogą we wdrożeniu nowej polityki i rozwieją istniejące wątpliwości. Wraz z nabywaniem doświadczeń oraz nowymi pytaniami, które mogą się pojawić dokument ten będzie regularnie aktualizowany. Zapraszamy więc na naszą stronę www.fsc.pl.

Życzymy owocnej lektury,

Zespół reprezentantów FSC® w Polsce.

**Odpowiedzi na pytania
dotyczące nowej polityki
pestycydowej FSC**

FSC-POL-30-001 V3-0 EN

Wersja 2. z dnia 21.12.2020

Spis treści

1.	Wstęp.....	1
2.	Lista skrótów	3
3.	Odpowiedzi na pytania	4
4.	Spis dokumentów, do których warto zajrzeć	13
5.	Lista zmian w dokumencie.....	13

Ważne!

Celem niniejszego dokumentu jest wyjaśnienie niektórych wymagań zawartych w polityce pestycydowej FSC®, natomiast nie ma on statusu dokumentu normatywnego FSC®. W przypadku każdego pytania wymagającego statusu normatywnego wymagana byłaby oficjalna interpretacja FSC®.

Dokument ten został przygotowany przez Krajowych Reprezentantów FSC® w Polsce na potrzeby jednostek certyfikujących i certyfikowanych.

Lista skrótów

ORŚIS— ocena ryzyka środowiskowego i społecznego

PP— polityka pestycydowa *FSC-POL-30-001 V3-0 EN*

WNP— wysoce niebezpieczny pestycyd

1. *Czy i w jakim zakresie nowa polityka pestycydowa FSC będzie miała zastosowanie do szkółek leśnych, które są wyłączone z certyfikacji? Czy można szkółki należące do posiadacza certyfikatu traktować jako "szkółki stron trzecich"?*

Szkółki leśne wyłączone z zakresu certyfikacji będą traktowane jak "szkółki stron trzecich", zatem polityka pestycydowa nie ma do nich zastosowania. Szkółki należące do posiadacza certyfikatu mogą być traktowane jak szkółki stron trzecich, kiedy nie wchodzi w zakres certyfikatu. Natomiast posiadacz certyfikatu jest zobowiązany zastosować wobec takiej szkółki punkt 4.12.12. i 4.12.13 PP.

2. *Czy szkółki PGL LP są wyłączone z certyfikacji w rozumieniu obowiązującej polityki pestycydowej?*

Polityka pestycydowa nie reguluje wyłączenia szkółek z certyfikacji - to może nastąpić zgodnie z procedurą FSC-POL-20-003. Następnie taką szkółkę uznaje się (wg PP) za "szkółkę stron trzecich" i nie stosuje się do niej zapisów z PP.

3. *Czy wymagane będzie sporządzenie ORŚiS dla pestycydów z czynnym środkiem w postaci oleju rybiego, tłuszczu owoczego lub piasku kwarcowego (ten pestycyd jest używany przez posiadaczy certyfikatu, ale nie zabija, nie truje, natomiast zniechęca swoją konsystencją, odstrasza)? Nie występuje na liście WNP, jest naturalny (pochodzenie roślinne, zwierzęce lub mineralne). Czy można to uznać za biopestycyd?*

ORŚiS jest wymagana (na różnych poziomach) w przypadku pestycydów syntetycznych, które są zdefiniowane jako te, które są produkowane syntetycznie. Do biopestycydów produkowanych syntetycznie (patrz punkt 3.2 PP) polityka pestycydowa ma zastosowanie.

Jeśli substancje czynne biopestycydu są wytwarzane syntetycznie, wymagana będzie ORŚiS. W przeciwnym razie nie. Niektóre pestycydy można sklasyfikować zarówno jako WNP, jak i biopestycydy. Biopestycydy obejmują przykładowo środki takie jak: pyretrum z kwiatów złocienia, rotenon z Derris sp., czy różne olejki eteryczne, które są substancjami występującymi naturalnie, ale można je również wytwarzać syntetycznie. Na przykład pyretroidy to syntetyczne środki owadobójcze na bazie naturalnego ekstraktu ze złocienia; jednym z typowych przykładów jest permetryna, która jest szeroko stosowana przeciwko szeliniakowi sosnowemu. W przypadku substancji przytoczonych w pytaniu można uznać, iż ich pochodzenie jest naturalne (odzwierzęce lub mineralne), zatem sporządzenie ORŚiS w ich przypadku nie jest konieczne."

4. *Czy przed zastosowaniem biopestycydów organizacja również będzie zobowiązana do przeprowadzenia ORŚiS?*

Patrz pytanie 3.

5. *Zgodnie z pkt. 1.2 PP "FSC przyznaje, że w pewnych okolicznościach i po rozważeniu innych dostępnych strategii i metod ochrony przez szkodnikami, stosowanie pestycydów syntetycznych może być jedynym realnym sposobem ochrony przez szkodnikami, chwastami lub chorobami." Czy tym samym FSC dopuszcza użycie w szczególnych sytuacjach środków chemicznych do zwalczania patogenów, organizmów szkodliwych w jednostkach gospodarowania?*
7. *Czy używanie pestycydów do pielęgnowania upraw leśnych (ograniczania intensywności konkurencyjnej roślinności zielnej) podyktowane względami ekonomicznymi jest dopuszczalne? Jak interpretować zapis o "dostępności" alternatywnych metod zwalczania szkodników? Pytanie to związane jest z przykładową możliwością stosowania (w ograniczonym zakresie) glifosatu - zaliczonego do WNP objętych ograniczeniami przez FSC.*

Tak, dopuszcza, ale po spełnieniu pewnych wymagań zależnych od kategorii pestycydu tj. czy jest zabroniony przez FSC, czy jest objęty ścisłymi ograniczeniami przez FSC, czy jest objęty ograniczeniami przez FSC.

6. *Dlaczego wszystkie pestycydy syntetyczne, również te spoza Wykazu Wysoce Niebezpiecznych Pestycydów (FSC-STD-30-001a V3-0), wymagają sporządzenia ORŚiS?*

Zgodnie z punktem 4.7. PP tj. "Fakt, że pestycyd syntetyczny nie znajduje się w wykazach FSC WNP, nie oznacza, że jest on bezpieczny..." W wielu przypadkach toksyczność i ryzyko użycia jakiegoś pestycydu zostały wykazywane po kilkunastu lub kilkudziesięciu latach używania. FSC wymaga stosowania podejścia przezornościowego, które jest wyprzedzającym zapobieganiem szkodom potencjalnie powstałym po użyciu obecnie teoretycznie bezpiecznego lub obojętnego środowiskowo pestycydu.

Zgodnie z zapisem 4.5. PP "W tych samych warunkach skuteczności i ryzyka wybiera się dostępną mniej niebezpieczną alternatywę dla zwalczania szkodników." Jest to zasada, którą należy wdrożyć. Zgodnie z punktem 4.12.2. PP Organizacja powinna przygotować ORŚiS zgodnie ze SKALĄ, INTENSYWNOŚCIĄ i RYZYKIEM zastosowania danego środka, w celu identyfikacji najmniej ryzykownej opcji zwalczania szkodnika (w tym przypadku chwastów). Jednocześnie zgodnie z punktem 4.12.4. PP należy dokonać wyboru opcji, która wykazuje najmniej szkód społecznych i środowiskowych, większą skuteczność i równe lub większe korzyści społeczne i środowiskowe. Jednocześnie proszę mieć na uwadze zapis ze Wstępu polityki pestycydowej "Jednakże, w określonych okolicznościach, po zidentyfikowaniu i określeniu prawdopodobnego wpływu szkodników, chwastów lub chorób oraz po rozważeniu wszystkich dostępnych strategii zwalczania szkodników, stosowanie pestycydów syntetycznych może zostać zidentyfikowane jako

najbardziej odpowiednia metoda kontroli."

8. *Czy istnieją argumenty na podstawie których możemy zastosować pestycyd do pielęgnacji upraw? Nawet jeżeli argumenty ekonomiczne, które racjonalizują czynności gospodarcze mogą pośrednio wpływać na społeczeństwo (odstępowanie od zlecenia prac firmom współpracującym = utrata pracy/środków) oraz środowisko (pogorszenie kondycji drzew, zmniejszenie przyrostów, niekontrolowana zmiana składów gatunkowych upraw)?*

Patrz pytanie 7. Aspekty ekonomiczne są równie istotne, jak aspekty społeczne czy środowiskowe. Chwasty można zwalczać herbicydami, jeśli program zintegrowanej ochrony przed szkodnikami wykazał, że mechaniczne odchwaszczanie w danym miejscu jest niewykonalne. Ogólnie rzecz biorąc, zarządcy lasów mogą ograniczać presję chwastów również przy użyciu praktyk niechemicznych. Należy pamiętać, iż obecność chwastów nie jest zjawiskiem, którego nie można przewidzieć, zatem istnieją inne możliwości prewencji.

9. *Czy w świetle znowelizowanej polityki pestycydowej akceptowane przez FSC byłoby użycie WNP do pielęgnowania upraw (niszczenia chwastów)? Pytanie w kontekście dostępności alternatywnych metod i aspektu ekonomicznego.*

Patrz pytanie 7. i 8.

10. *Czy zgodnie z zapisem sekcji B w PP, tj. "Niniejsza Polityka nie ma zastosowania do: szkółek należących do stron trzecich, obszaru wyłączanego z jednostki gospodarowania, kontroli biologicznej, pestycydów syntetycznych stosowanych w jednostce gospodarowania do celów innych niż zwalczanie szkodników (np. jako nawóz), zanieczyszczeń w nawozie, oraz stosowania pestycydów syntetycznych po wywiezieniu produktów leśnych z jednostki gospodarowania." użycie herbicydów w pielęgnacji gleby i melioracjach agrotechnicznych, można uznać za zabiegi, dla których PP nie ma zastosowania?"*

Użycie herbicydów w kontekście "pielęgnacji gleby" lub "melioracji agrotechnicznych" nadal niesie za sobą chemiczną likwidację szkodnika, w tym przypadku roślin niepożądanych np. na uprawie (odchwaszczanie, odkrzewianie), zatem PP nadal ma w tym przypadku zastosowanie.

11. *Czy polityka pestycydowa ma zastosowanie w przypadku repelentów (odstraszanie, a nie zwalczanie)?*

W definicji "pestycydu" zawartej w PP jest również ujęte słowo "odstraszanie". Zatem PP ma również zastosowanie w przypadku użycia repelentów. Natomiast jeśli repelent jest tzw. biopestycydem wytworzonym z naturalnych składników to nie jest wymagane dla niego sporządzanie ORŚiS.

12. Czy stosowanie feromonów do prognostycznego odławiania szkodliwych owadów podlega pod Politykę pestycydową?

Nie. Stosowanie feromonów do prognostycznego odławiania szkodliwych owadów należy do Zintegrowanej ochrony przed szkodnikami (ZOPS, ang. IPM), która nie znajduje się w zakresie Polityki pestycydowej. Dlatego ORŚiS nie jest w ich przypadku wymagana. Jednak tak jak każda inna działalność gospodarki leśnej, stosowanie pułapek feromonowych podlega ocenie oddziaływania na środowisko określonej w Kryterium 6.1. obowiązującego Standardu. W tym kontekście rozważa się skalę, intensywność i ryzyko użycia feromonów. Należy zwrócić uwagę na potencjalny wpływ pułapek feromonowych na gatunki niebędące przedmiotem monitoringu, szczególnie w przypadku stosowania feromonów syntetycznych.

13. Czy na gruntach nieleśnych w jednostce gospodarowania również obowiązuje polityka pestycydowa?

Tak, polityka pestycydowa również obowiązuje na gruntach nieleśnych należących do jednostki gospodarowania.

14. Czy ORŚiS sporządzona przez organizację jest opiniowana, akceptowana lub zatwierdzana przez FSC? Jeśli nie, na jakiej podstawie i jakimi kryteriami będzie oceniana przez audytorów.

Nie, FSC nie ocenia ORŚiS. Zostanie to zrobione przez jednostkę certyfikującą.

Jednostki certyfikujące oceniają, czy opracowanie ORŚiS obejmuje minimalne aspekty, czy Organizacja postępuje zgodnie z należyтым procesem, oraz czy ORŚiS jest dostępna dla zainteresowanych stron po otrzymaniu żądania itp. Jednostki certyfikujące oceniają zgodność ORŚiS z punktem 4.12. PP.

15. Czy przed użyciem każdego pestycydu syntetycznego niewymienionego w wykazach FSC WNP należy przeprowadzić ORŚiS?

Kwestię tę reguluje punkt 4.7. PP tj. "Fakt, że pestycyd syntetyczny nie znajduje się w wykazach FSC WNP, nie oznacza, że jest on bezpieczny. Przed użyciem pestycydu syntetycznego niewymienionego w wykazach FSC WNP, organizacja zobowiązana jest przeprowadzić ocenę ryzyka środowiskowego i społecznego (ORŚiS) zgodnie z poniższymi punktami 4.12.2 i 4.12.6." Zatem jeśli pestycyd niewymieniony na listach WNP jest produkowany syntetycznie należy dla niego sporządzić ORŚiS, natomiast jeśli wytwarzany jest z naturalnych materiałów to ORŚiS dot. jego użycia nie jest konieczna.

16. *ORŚiS powinna być sporządzana na pestycyd czy na substancję czynną w pestycydzie? Jedna substancja czynna ma wielu producentów. Czy ORŚiS jest sporządzana przed każdym użyciem, czy 1 raz na rok? Kto sporządza ORŚiS, organizacja (np. RDLP) czy jednostka gospodarowania (np. nadleśnictwo)?*

ORŚiS powinna być sporządzana dla substancji czynnej występującej w danym środku ochrony roślin. Jeżeli dana substancja występuje w wielu środkach ochrony roślin sprzedawanych pod różnymi nazwami handlowymi i np. w różnych stężeniach, to należy w ORŚiS zawrzeć również nazwy handlowe i ich stężenia. Częstotliwość sporządzania pełnej ORŚiS wynosi 5 lat, natomiast dozwolone są jej wcześniejsze, częstsze modyfikacje i aktualizacje (np. nowe miejsca aplikacji). Nowe miejsca aplikacji mogą być wprowadzone w trybie aktualizacji ORŚiS, jeśli podczas opracowywania początkowej wersji ORŚiS uwzględniono wszystkie istotne zmienne i elementy warunków lokalnych. Za sporządzenie ORŚiS na poziomie jednostki gospodarowania odpowiedzialna jest Organizacja, np. RDLP.

17. *Czy ORŚiS jest wymagana dla każdego zastosowania danego pestycydu syntetycznego w nowej lokalizacji zabiegu (np. innym oddziale, leśnictwie)?*

Tak. Organizacja musi przeprowadzić Ocenę Ryzyka Środowiskowego i Społecznego zgodnie z rozdziałami PP 4.12 i 4.13, w każdym nowym przypadku. Można jednak wykorzystać wyniki już istniejących ORŚiS w podobnych

warunkach ekologicznych i społecznych i zastosować te same strategie łagodzące. Mogłoby to się odbywać w trybie aktualizacji ORŚiS w razie potrzeb [patrz tabela, str. 26 PP, CZĘSTOTLIWOŚĆ]. Nowe miejsca aplikacji mogą być wprowadzone w trybie aktualizacji ORŚiS, jeśli podczas opracowywania początkowej wersji ORŚiS uwzględniono wszystkie istotne zmienne i elementy warunków lokalnych

18. *Lokalizacja i obszar stosowania - czy są definicje?*

Nie ma ujednoczonych definicji dotyczących "lokalizacji" i "obszaru stosowania". Podawanie lokalizacji użycia pestycydu należy dostosować do SKALI jego użycia, więc pestycyd użyty w jednym pododdziale w całej jednostce gospodarowania będzie miał podaną lokalizację pododdziału, natomiast pestycyd użyty w kilkunastu pododdziałach może mieć zasięg leśnictwa lub całej jednostki gospodarowania. W przypadku "obszaru stosowania" również należy uwzględnić SKALĘ użycia i sposób aplikacji pestycydu, tj. czy będzie on stosowany powierzchniowo (np. glifosat na uprawie lub oprysk agrolotniczy) i podać powierzchnię oprysku, czy będzie stosowany punktowo (np. siatka z alfacypermetryną).

19. *Czy w ORŚiS, a jeśli tak to z jaką dokładnością należy podać lokalizację (obszar) dla stosowania pestycydu?*

To zależy jakiego typu pestycyd będzie w tym miejscu aplikowany. Jeśli mowa o

pestycydach aplikowanych opryskiem agrolotniczym to należy sporządzić spis i mapę z lokalizacją oddziałów leśnych, których dany oprysk będzie dotyczyć. W przypadku pestycydów stosowanych punktowo (np. siatki z alfacypermetryną, feromony) należy wyszczególnić lokalizacje z dokładnością do wydzielenia, a dodatkowo zaleca się sporządzenie map z lokalizacją chronionych stosów czy zestawów pułapek feromonowych.

20. Czy część II pkt 5 i pkt 6 PP - Naprawa, Monitorowanie są częścią ORŚiS?

Zgodnie z punktem 4.3. PP ORŚiS "...jest przeprowadzana w celu identyfikacji: alternatyw o niższym ryzyku, warunków zastosowania pestycydów syntetycznych, oraz odpowiednich środków łagodzących i monitorujących. Natomiast zgodnie z punktem 4.12.6. PP, w przeprowadzanej ORŚiS Organizacja musi uwzględnić metody łagodzenia skutków środowiskowych i społecznych użycia pestycydów oraz metody monitorowania użycia pestycydów (np. obszar, częstotliwość, stężenia, itp.). Zaznaczamy, iż ORŚiS musi być wykonana przed użyciem pestycydu. Punkt 5. PP odnosi się do zadań stojących przed Organizacją, które należy wdrożyć już po sporządzeniu ORŚiS, w przypadku wystąpienia szkód społecznych i środowiskowych powstałych po użyciu danego pestycydu. Punkt 6 PP obliuguje Organizację do kontrolowania użycia pestycydów, tj. prowadzenia stosownego rejestru, w zakresie wyrażonym w punkcie 6.1. Punkt

6.2. obliuguje FSC do monitorowania, oceny i regularnego składania sprawozdań na temat rezultatów Polityki pestycydowej FSC, w szczególności na temat tendencji dotyczących liczby, ilości i częstotliwości stosowania WNP na jednostce powierzchni oraz na temat obrażeń i wskaźników wypadków związanych ze stosowaniem pestycydów syntetycznych.

21. W jaki sposób Organizacja ma realizować zapisy dotyczące zdrowia, w tym badania wpływu substancji czynnej na płodność i zdrowie m.in. sąsiadów. Kogo należy rozumieć pod pojęciem "sąsiadów"?

Zadaniem Organizacji jest identyfikacja i uświadomienie sobie zagrożeń, jakie niesie użycie danego pestycydu w kontekście SKALI, INTENSYWNOŚCI i RYZYKA jego użycia. Pojęcie "sąsiad" w tym kontekście może dotyczyć osób, które mieszkają lub pracują w sąsiedztwie drzewostanu/uprawy, w którym wykonywany jest zabieg z użyciem pestycydu. Może to być lokalny rolnik, który mieszka i uprawia pole w sąsiedztwie takiego drzewostanu. Zwracamy uwagę, że zapis ten nie ogranicza się tylko do "sąsiadów", ale również dotyczy pracowników etatowych i sezonowych, ich rodzin, społeczności lokalnych i osób odwiedzających las.

22. Jak Organizacja ma sprawdzić wpływ metabolitów substancji czynnej?

Zadaniem posiadacza certyfikatu nie jest przeprowadzenie badania wpływu metabolitów substancji czynnej, ale

identyfikacja i uświadomienie sobie zagrożeń, jakie niesie użycie danego pestycydu w kontekście SKALI, INTENSYWNOŚCI i RYZYKA jego użycia. Istnieją badania i dowody naukowe na ten temat. Może to nie dotyczyć wszystkich składników aktywnych. W tym zakresie zaleca się przegląd literatury i opracowań naukowych.

23. *Czym się różni rozpoznanie zagrożenia od obowiązku posiadania specjalistycznej wiedzy na ten temat (np. dot. płodności ssaków).*

Rozpoznanie zagrożenia jest w tym kontekście zdolnością jego identyfikacji i uświadomienia sobie jego obecności. Nie trzeba specjalistycznej wiedzy, by takie rozpoznanie przeprowadzić np. na podstawie doniesień i publikacji naukowych lub informacji zawartych na Kartach Charakterystyki pestycydów.

24. *Co należy rozumieć pod pojęciem "zakłady przetwórcze" użytym w pkt. 4.12.12 polityki pestycydowej? Pojęcie to jest bardzo obszerne – od zakładów przetwórstwa owoców, zbożowo-młynarskich, szklarskich, mięsnych, rybnych, drzewnych itp.*

W przypadku Polski "zakłady przetwórcze" rozumiane są przede wszystkim jako producenci i dostawcy leśnego materiału rozmnożeniowego oraz tartaki. Punkt 4.12.12 PP odnosi się do niezależnych (należących do "stron trzecich") zakładów przetwórczych zlokalizowanych w obszarze przestrzennym jednostki gospodarowania i do szkółek stron

trzecich (wszystkich szkółek zaopatrujących daną jednostkę gospodarowania, nie tylko tych zlokalizowanych w obrębie jednostki gospodarowania).

25. *Jak Organizacja ma spełnić wymogi zapisane w punktach 4.12.12 i 4.12.13 polityki pestycydowej, dotyczące informowania niezależnych zakładów przetwórczych i szkółek należących do stron trzecich zlokalizowanych na obszarze gospodarowania o wykazie WNP zabronionych przez FSC oraz zachęcać do unikania ich stosowania?*

Zgodnie z punktem 4.12.12. PP w kompetencji Organizacji jest poinformowanie (poprzez poszczególne jednostki gospodarowania) niezależnych zakładów przetwórczych (wyłącznie tych zlokalizowanych w obszarze jednostki gospodarowania) oraz szkółek stron trzecich (niezależnie od ich lokalizacji) zaopatrujących jednostkę gospodarowania o wykazie WNP zabronionych przez FSC i załączenie w korespondencji wykazu zabronionych WNP. Obligatoryjnie, w tej korespondencji powinien znaleźć się zapis zachęcający do unikania stosowania WNP zabronionych przez FSC. Ponadto zgodnie z pkt 4.12.13 PP Organizacja (poprzez poszczególne jednostki gospodarowania) zwraca się do zakładów przetwórczych i szkółek stron trzecich o wykaz stosowanych przez nie pestycydów syntetycznych zabronionych przez FSC i archiwizuje odpowiedź na potrzeby kontroli przez jednostkę certyfikującą. Dotyczy to m.in. stosowania

pestycydów podczas zbioru nasion lub innych części roślin, hodowli sadzonek, etapu transportu do zainteresowanej jednostki gospodarowania. Jest to bardzo ważne m.in. ze względu na odpowiednie poinformowanie i zabezpieczenie pracowników bezpośrednio stykających się z dostarczonym materiałem. FSC zaleca bowiem stosowanie "podejścia przezroczystościowego".

26. *W jaki sposób Organizacja ma kontrolować dostawy materiału rozmnożeniowego pod kątem wykorzystania WNP?*

Organizacja nie ma w obowiązku kontrolowania dostaw materiału pod kątem wykorzystania wysoce niebezpiecznych pestycydów. Zgodnie z punktem 4.12.12. PP jednostka gospodarowania informuje wspomniane zakłady i szkółki o wykazie pestycydów zabronionych przez FSC i zachęca do ich unikania np. podczas produkcji sadzonek. Jednocześnie zgodnie z punktem 4.12.13. jednostka gospodarowania zwraca się o wykaz pestycydów syntetycznych zabronionych przez FSC stosowanych przez zakłady przetwórcze i szkółki opisane w punkcie 4.12.12.

27. *Jak ma wyglądać współpraca z interesariuszami podczas sporządzania ORŚiS?*

Intencją Polityki pestycydowej FSC jest omawianie i konsultowanie ORŚiS z zainteresowanymi stronami w taki sam sposób, w jaki dyskutowany i konsultowany jest np. plan zarządzania,

zgodnie z Krajowym Standardem Gospodarki Leśnej FSC*. Ponadto, ORŚiS i włączenie jej zapisów do planów operacyjnych muszą być na żądanie udostępniane zainteresowanym stronom. *dla Polski wymagania Kryterium 4.4. *FSC -STD-POL-01-01-2013 PL.*

28. *Jak powinny być zorganizowane konsultacje społeczne przy procedurze ORŚiS? Kiedy i w jaki sposób powinny być ogłoszone? Czy wyniki procedury ORŚiS też powinny być publicznie ogłoszone?*

Wymogi dotyczące konsultacji społecznych prowadzonych działań w zakresie gospodarki leśnej określone są w obowiązującym Krajowym Standardzie Gospodarki Leśnej FSC. Organizacja nie jest zobligowana do ogłaszania wyników procedury ORŚiS, ale ma obowiązek oceny ORŚiS oraz ich włączenie do planów operacyjnych udostępnić na życzenie stronom zaangażowanym.

29. *Zgodnie z pkt 4.12.11 polityki pestycydowej organizacji nie wolno stosować żadnych WNP zabronionych przez FSC, z wyjątkiem sytuacji nadzwyczajnych lub na polecenie rządu. Co oznacza określenie "na polecenie rządu"?*

"Polecenie rządu" oznacza polecenie wydane przez jednostki rządowe tj. ministerstwa lub jednostki naukowo-badawcze bezpośrednio podległe ministerstwu odpowiedzialnym za środowisko, leśnictwo lub rolnictwo, jednocześnie niezależne od Organizacji.

30. *Czy w przypadku odgórnego (tj. ze szczebla ministerialnego) zlecenia wykorzystania w gospodarce leśnej pestycydów syntetycznych, zabiegi wykonane z ich wykorzystaniem nie podlegałyby polityce pestycydowej?*

Procedura uwzględniająca polecenie rządu dotyczy jedynie WNP zabronionych przez FSC. Podlega polityce pestycydowej - patrz Załącznik 3 polityki pestycydowej.

31. *Jakie mogą być przykładowe "sytuacje nadzwyczajne" uzasadniające użycie zabronionego WNP?*

Zgodnie z sekcją E "Pojęcia i definicje" polityki pestycydowej sytuacja nadzwyczajna to sytuacja wymagająca natychmiastowego działania w celu ograniczenia nagłej inwazji lub ataku szkodnika, który zagraża długoterminowej stabilności ekosystemu, dobrostanowi ludzi lub efektywności gospodarczej. Zdarzenia cykliczne i scenariusze, które przewiduje się poprzez planowanie, monitorowanie lub stosowanie systemu zintegrowanej ochrony przed szkodnikami nie mogą być uważane za sytuacje nadzwyczajne. Dla celów Polityki pestycydowej FSC, sytuacje nadzwyczajne wymagają natychmiastowego działania i nie mogą być realnie kontrolowane za pomocą bardziej bezpiecznej alternatywy.

32. *Czy derogacje z terminem ważności następującym po okresie przejściowym polityki pestycydowej będą w dalszym ciągu obowiązujące po okresie przejściowym?*

W przypadku WNP zabronionych przez FSC wszystkie derogacje były ważne do 1 sierpnia 2020 r. Po tym terminie użycie WNP tej kategorii jest zabronione, za wyjątkiem sytuacji nadzwyczajnych lub na polecenie rządu. Jeśli wystąpi któraś z tych dwóch sytuacji, wówczas wymagana jest zgodność z Załącznikiem nr 3 Polityki Pestycydowej FSC (włącznie z przeprowadzeniem oceny ryzyka środowiskowego i społecznego charakterystycznego dla danego oddziały), a także wdrożenie wymogów ostatniego opublikowanego projektu Ogólnych Wskaźników Międzynarodowych dotyczących polityki pestycydowej.

W przypadku WNP objętych ścisłymi ograniczeniami przez FSC i WNP objętych ograniczeniami przez FSC derogacje i ich warunki pozostają ważne do czasu ich wygaśnięcia. UWAGA! Derogacje z pierwotną datą wygaśnięcia przypadającą przed 31 grudnia 2020 r. zostały przedłużone do 31 grudnia 2020 r.

Aktualne informacje nt. okresu przejściowego dla polityki pestycydowej publikowane są w dokumencie FSC ["Interpretations of the normative framework - Forest Management"](https://fsc.org/en/document-centre) dostępnym na: <https://fsc.org/en/document-centre>.

33. *Co oznacza pojęcie "uniknięcie problemu" wymienione w polityce pestycydowej? Patrz: Rysunek 1. Związek między Polityką pestycydową FSC, a zintegrowaną ochroną przed szkodnikami.*
34. *Długoterminowym celem polityki pestycydowej jest wyeliminowanie stosowania pestycydów syntetycznych w jednostce gospodarowania. Jaki to horyzont czasowy wg FSC?*

Uniknięcie jest scenariuszem, w którym problem związany z obecnością szkodnika został złagodzony lub zażegnany poprzez stosowanie metod zintegrowanej ochrony przed szkodnikami. Mając dobre rozeznanie co do charakterystyki szkodnika, choroby lub chwastów, możliwe jest podjęcie działań w celu uniknięcia obecnego problemu lub zapobieżenia potencjalnemu problemowi, który może wystąpić w przyszłości. Takie podejście może być znacznie tańsze i wiązać się z mniejszym potencjalnie szkodliwym wpływem na środowisko i ludność, niż podjęcie działań naprawczych. Przykładami strategii "unikania problemu" może być np. zapobieganie wprowadzaniu lub rozprzestrzenianiu się obcych gatunków inwazyjnych, utrzymanie zdrowych i żywotnych drzewostanów poprzez dobre praktyki hodowlane, wybór odpowiednich gatunków (odmian, genotypów) drzew dobrze dopasowanych do siedliska i zdolnych do adaptacji do przyszłych zmian klimatu, utrzymanie odpowiedniego poziomu składników odżywczych drzew i przyjęcie alternatywnych systemów hodowli lasu. Więcej informacji:

Przewodnik FSC dotyczący zintegrowanego zarządzania szkodnikami, chorobami i chwastami w lasach i plantacjach z certyfikatem FSC (<https://fsc.org/en/document-centre/documents/resource/383>)

Nie jest to zdefiniowane, ale FSC zobowiązuje się do monitorowania wpływu polityki pestycydowej.

35. *Prosimy o podanie definicji słowa "pestycyd" wg FSC i powołanie się na ewentualne akty prawne.*

Zgodnie z sekcją E. Pojęcia i definicje polityki pestycydowej: Pestycyd: każda substancja lub mieszanina substancji chemicznych lub składników biologicznych przeznaczonych do odstraszania, niszczenia lub zwalczania szkodników bądź regulowania wzrostu roślin (źródło: Międzynarodowy kodeks postępowania FAO w zakresie zarządzania pestycydami). Definicja ta obejmuje środki owadobójcze, gryzoniobójcze, roztoczebójcze, moluskocydy, larwicydy, środki nicieniobójcze, grzybobójcze i chwastobójcze.

Lista zmian w dokumencie

Wersja	Data	Lista zmian
1	04.12.2020	Stworzenie dokumentu
2	21.12.2020	Aktualizacja odpowiedzi: pyt. 12.

Kontakt

Krajowi Reprezentanci FSC International
ul. Złota 59, Budynek Lumen Złote Tarasy
00-120 Warszawa
E-mail: fsc-polska@pl.fsc.org

Odwiedź naszą stronę: www.fsc.pl

Zapisz się do naszego Newslettera: [kliknij!](#)

Polub nas na Facebook'u: [kliknij!](#)

Jeżeli po przeczytaniu wszystkich dokumentów i odpowiedzi na pytania, nadal macie Państwo jakieś wątpliwości, zapraszamy do kontaktu:

Marek Rzońca— Koordynator FSC ds. Leśnictwa (e-mail: m.rzonca@fsc.org)

Aktualna wersja dokumentu znajduje się na stronie: <https://pl.fsc.org/pl/certyfikacja-fsc/polityka-pestycydowa-fsc>